

۷۱

حقوق جهان در ایران باستان

فریدون جنیدی

نشر بلخ

۱۳۸۲

ترجمه این کتاب بزبان‌های دیگر میباید که از روی ترجمه
آلمانی آن انجام گیرد، زیرا که متن آلمانی آن با نگرش ویژه
ترجمان آن، زیر نظر نویسنده انجام گرفته است.

جنیدی، فریدون، ۱۳۱۸-

حقوق جهان در ایران باستان/ فریدون جنیدی. - [ویراست ۲] - تهران: بنیاد نیشابور، نشر
بلغ، ۱۳۸۳.

۲۴۸ ص.: مصور. - (بنیاد نیشابور؛ ۷۱)

ISBN 964 - 6337 - 30 - 9

۱۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات لیبا.

این کتاب با عنوان «حقوق بشر در جهان امروز و حقوق جهان در ایران باستان» در سال ۱۳۷۸
منتشر شده است.

کتابنامه. ص ۲۲۷ - ۲۲۳: همچنین به صورت زیرنویس.

نمابه.

چاپ دوم.

۱. حقوق -- ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام. ۲. حقوق بشر -- ایران -- تاریخ. الفب.

بنیاد نیشابور. ب. عنوان. ج. عنوان: حقوق بشر در جهان امروز و حقوق جهان در ایران باستان.

۳۴۰/۰۹۵۵

KMH ۱۲۰/ ج ۹ ص ۷

۱۳۸۳

م ۸۳-۲۰۹۷

کتابخانه ملی ایران

حقوق جهان در ایران باستان

نوشته: فریدون جنیدی

چاپ نخست: ۱۳۸۳

شمار: ۳۳۰۰

نگاره پردازی و آرایش دفتر: بلغ

هنداختار روی دفتر: لیا هرفانی، از روی طرح نخستین استاد مرتضی ممیز

لیتوگرافی: پلک

چاپ: کیمیا

صحافی: نوری

ناشر: نشر بلغ وابسته به بنیاد نیشابور- نشانی: تهران- بولوار کشاورز- ووبروی پارک لاله

خیابان جلالیه ساختمان کیخسرو اردشیر زاج- شماره ۸

دورواژ (تلفن): ۸۹۶۲۷۸۲ و ۸۹۵۳۳۰۷ - دورنگار ۸۹۶۲۲۲۳

ISBN: 964-6337-30-9

شابک: ۹۶۴-۶۳۳۷-۳۰-۹

بازسیاس از نگرش ویژه: پانز آرمان جنیدی، مریم میدوی

لیلا محمدی و ایمان حدادفرد در تنظیم کتاب

فهرست گفتارها:

۹	پیشگفتار
۱۱	دیدگاه‌های همگانی دربارهٔ «حقوق» ایران و جهان
۱۳	آغاز سخن
۴۹	حقوق جهان در ایران باستان
۵۱	۱- آزادی اندیشه
۵۲	۲- آزادی در گزینش دین
۵۹	۳- آزادی گفتار
۶۱	۴- آزادی و بزرگداشت زنان
۶۶	۵- حق گزینش همسر برای دختران
۶۸	۶- پناه دادن به کودکان
۶۹	۷- خانواده: نخستین پایگاه و نهاد گروهی مردمان
۷۳	۸- آزادی مسکن همراه با رامش زندگی
۷۷	۹- آزادی در رفت و آمد
۷۸	۱۰- آزادی نامرز دیگران
۷۹	۱۱- بزرگداشت ابرانگردان و جهانگردان
۸۲	۱۲- آزادی در خرید و فروش و رواج بازرگانی
۸۷	زمان پیدائی گردونه در ایران
۹۰	واژه گردونه
۹۴	۱۳- گرامیداشت و حقوق کارگران
۹۸	۱۴- حق بیکاری و مرخصی برای همگان
۱۰۱	۱۵- انسان آزاد و دوری از برده‌داری
۱۰۹	۱۶- همیاری
۱۱۵	۱۷- آزادی فرهنگ و زبان
۱۱۷	۱۸- گرامیداشت جانوران
۱۲۱	۱۹- گرامیداشت گیاهان
۱۲۴	۲۰- گرامیداشت زمین و آب و آتش
۱۲۶	۲۱- بزرگداشت نیروهای جهان (طبیعی)
۱۲۶	کشد و واگشند آب دریا
۱۲۷	فضا
۱۲۷	توان (انرژی) آتش‌ها

۱۲۸	انرژی خورشید
۱۲۸	ماه
۱۲۸	باد
۱۲۹	آب
۱۲۹	فلزها
۱۲۹	کوه‌ها و دریاها
۱۲۹	افیانوس پالایندۀ آب
۱۳۰	ابر
۱۳۰	سفره‌های آب‌های زیرزمینی
۱۳۰	نیروی بالندگی گیاهان و گیاهی
۱۳۰	نیروی افزاینده و بزرگ‌کننده کردک در مادگان
۱۳۱	۲۲- بزرگداشت زمان
۱۳۴	۲۳- امروز برای فردا
۱۳۶	۲۴- شادی مردمان
۱۳۹	۲۵- گرامیداشت تن
۱۴۶	۲۶- آسایش و آرامش (امنیت) برای همگان
۱۵۰	۲۷- زینهارداری (امان)
۱۵۴	۲۸- نفی جنگ و کشتار و ویرانی
۱۵۷	۲۹- دوری از خشم و کین و آذر در جهان
۱۶۰	۳۰- دوری از آشوب و پیروی از میانه‌روی
۱۶۴	۳۱- گرامیداشت حقوق دیگران
۱۶۵	۳۲- گذشتن از خویش برای جهانیان
۱۶۶	۳۳- فروتنی و شرم و آزر
۱۷۰	۳۴- دوری از داوری خواهی
۱۷۴	۳۵- بزرگداشت پیمان
۱۷۶	۳۶- اندرز فرمان
۱۸۰	۳۷- بندی مال (وقف)
۱۸۲	۳۷- تاروان (بیمه)
۱۸۵	۳۹- شادی جان جهان
۱۸۷	۴۰- بهداشت همگانی
۱۹۰	۴۱- آئین (نظام) پزشکی
۱۹۷	۴۲- فرمانروایی پیروی از راستی
۱۹۹	۴۳- دولت برای مردم، نه مردم برای دولت
۲۰۹	۴۴- فرمانروایی دانایان
۲۱۱	۴۵- آزادمنشی در فرمانروایی
۲۱۳	۴۶- انجمن بزرگان و سگالش نیک

۲۱۸	۴۷- انجمنی راز
۲۲۰	۴۸- گزینش سران ایران و انجمن بزرگان
۲۲۳	۴۹- شیوه گزینش پادشاهان
۲۲۹	۵۰- برگزینی شاهان
۲۳۱	۵۱- شکست دادن بدکاران و پادشاهان ستمکار
۲۳۴	۵۲- نیکخواهی برای دیگر کشورها
۲۳۷	۵۳- نخستین سازمان ملل جهان
۲۴۲	۵۴- گرامیداشت جان جهان
۲۴۵	۵۵- پیروی از ائمه
۲۴۹	کتابنامه
۲۵۴	نمایه

بنام خداوند جان و خرد
کز این برتر اندیشه برنگذرد

پیشگفتار

جان، در جهان یگانه، نیرویی یگانه است، و باشندگان این جهان، هر یک باندازه توان خود از جان جهان برخوردار میشوند، و چون نیک بنگریم، در این همدا^۱ بزرگ، بهری که بمردمان رسیده است برترین بهره‌ها است، و نیروی ایشان با برخورداری از خرد، و پذیرفتاری دانش و فرهنگ و رای، از همه جانداران گیتی برتر است.

پس اگر مردمان همه نیکیهای جهان را برای خود بخواهند، و در اندیشه دیگر جانداران گیتی نباشند، و بجهان بی پروا باشند، راه خودکامگی با آنچه را که امروز دیکتاتوری اش مینامند، می‌پیمایند، و دیر یا زود جهان از پیامد خودخواهی ایشان دچار آشفستگی میگردد، و جان‌ها تباه و پریشان میشوند، و چون چنین شود، بجان ایشان نیز آزار میرسد، و زندگانی را برآنان دشوار میسازد!

اما اگر ایشان را پروای زندگی در جهان لبریز از شادی

۱- نگارنده، همدا را بجای سیم پیشنهاد کرده است

و بالین زندگی باشد، میباید که برای آن چه که زیر
دستشان است، جایی برای زیست و پروایی برای
آرامش و آسایش بگذارند، تا از پیامد آن، همه شادی‌ها
و بهزستی‌ها در جهان بهم پیوندند و زمین و زمان را
برای زیست و شادکامی و آرامش و آسایششان، آرام و
آسوده و شادکام سازد!

بر این بنیاد «حقوق بشر» وابسته به حقوق همه
جانداران گیتی و همه جای جهان است و نمی‌توان آنرا
همچون پدیده‌ای آزاد از جان جهان بر رسید!

در نوشتن این دفتر، چندی از یاران بنیاد نیشابور،
دست یاری بسوی من گشودند که از ایشان سپاسگزارم:
استفان پانوسی که نوشته‌های مرا پیش از چاپ با
تیزنگری خوانده، دیدگاه‌های خویش را بر پایه داده‌های
زبان‌شناسی اروپایی پیشنهاد نمود، حسین شهیدی
مازندرانی (بیژن) برای یافتن برخی از گفتارها، شیرین
زارع برای یاوریش در یافتن برخی از نوشته‌های اروپایی
و ترجمه دفتر بزبان آلمانی و سرانجام خواهرم آرمان،
برای نگرش به کار پیراستن و آرایش دفتر.

فریدون جنیدی

فروردین ماه ۱۳۷۴ خورشیدی